

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Cyprus Society of medical informatics
Εταιρεία Ιατρικής Πληροφορικής Κύπρου

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Ιατρική Πληροφόρηση. Δυνατότητα αξιοποίησης από Ιατρούς

Φίλιππος Τσιμπόγλου

Διευθυντής Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Κύπρου

http://www.eie.gr/Staff/Tsimpoglou_F/index.htm

Οίκημα Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου

Τετάρτη, 31 Μαΐου 2000

“Σκελετός συζήτησης”

- Στόχοι Συζήτησης
- Δομή
 - Όροι και ορισμοί
 - Οργανισμοί ψηφιακής επιστημονικής πληροφόρησης
 - Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου
 - Παρουσίαση, προσφερόμενες υπηρεσίες, προοπτικές
 - Ηλεκτρονική πληροφόρηση για Ιατρούς.
 - Τι Υπάρχει. Ομαδοποίηση πηγών. Επίδειξη παραδειγμάτων
 - Πως αξιοποιούνται
 - Πως αξιοποιούνται καλύτερα – Ιδέες συνεργασιών

Στόχοι Συζήτησης

- Κατανόηση όρων και τύπων ηλεκτρονικής και ψηφιακής πληροφόρησης
- Επίδειξη παραδειγμάτων ψηφιακών βιβλιοθηκών
- Κατάλογος διευθύνσεων Ψηφιακών βιβλιοθηκών
- Διερεύνηση τρόπων αξιοποίησης ψηφιακών βιβλιοθηκών

Όροι και ορισμοί

<i>Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη</i>	<i>Electronic Library</i>
<i>Ψηφιακή Βιβλιοθήκη</i>	<i>Digital Library</i>
<i>Υβριδική Βιβλιοθήκη</i>	<i>Hybrid Library</i>
<i>Νοητή Βιβλιοθήκη</i>	<i>Virtual Library</i>
<i>Δίκτυα Βιβλιοθηκών</i>	<i>Libraries Networks</i>
<i>Κοινοπραξίες βιβλιοθηκών</i>	<i>Libraries Consortia</i>

Δύο ακόμη Όροι και ορισμοί

<i>Πύλες</i>	<i>Portals</i>
<i>Δομημένα ευρετήρια</i>	<i>Structured directories</i>

Library

Οροι και ορισμοί

*Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ή
αυτοματοποιημένη Βιβλιοθήκη
(electronic library or
computerised library)*

η βιβλιοθήκη, στην οποία το σύνολο (ή ένα μεγάλο μέρος) των καθημερινών λειτουργιών της πραγματοποιείται με την χρήση υπολογιστή

(κατάλογος, δανεισμός, παραγγελίες, αγορές, παρακολούθηση υλικού, αναζητήσεις υλικού ...)

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη (*digital library*)

Η βιβλιοθήκη της οποίας το υλικό της συλλογής της βρίσκεται σε ψηφιακή μορφή.

Το υλικό (=περιεχόμενο) μπορεί να περιλαμβάνει (πάντα σε ψηφιακή μορφή), περιοδικά, πολυμέσα, εκπαιδευτικά πακέτα, εγκυκλοπαίδειες, χάρτες, οδηγούς, μουσικά έργα, μαγνητοσκοπημένα συνέδρια, ταινίες, συνδέσεις με ιστοσελίδες του διαδικτύου, ακόμη και βιβλία (ψηφιακά).

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη προϋποθέτει την ύπαρξη και λειτουργία ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Υβριδική Βιβλιοθήκη

αναφέρεται στη συνύπαρξη (εντός της ίδιας βιβλιοθήκης) περιεχομένου σε ψηφιακή και «παραδοσιακή»-έντυπη μορφή.

Στην πράξη είναι η συνηθέστερη περίπτωση, αφού οι αμιγώς ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι σπάνιες (προς το παρόν).

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Νοητή Βιβλιοθήκη (virtual library)

Σύμπλοκο υπολογιστικών συστημάτων, λογισμικού και δικτυώσεων

Περιέχει και διαχειρίζεται ψηφιοποιημένες πληροφορίες, διαφορετικής προέλευσης, περιεχομένου, μορφότυπου και δυνατοτήτων περαιτέρω επεξεργασίας.

Παρέχει με ολοκληρωμένο τρόπο, στο χρήστη δυνατότητες πρόσβασης, αναζήτησης, παρουσίασης και αξιοποίησης ψηφιοποιημένων πληροφοριών από διασυνδεδεμένα υποσυστήματα, εγκατεστημένα σε διαφορετικούς γεωγραφικούς τόπους.

Δίκτυα Βιβλιοθηκών (libraries networks)

Μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκών.

Δεν ταυτίζονται απαραίτητα με τη χρήση τηλεπικοινωνιακών δικτύων.

Οι συνεργασίες αφορούν λειτουργίες όπως :

ανταλλαγή υλικού (διαδανεισμός), αποστολή αντιγράφων του υλικού για μελέτη από χρήστες άλλων βιβλιοθηκών, αλλά και (αργότερα) ανταλλαγή βιβλιογραφικών εγγραφών, κλπ.

Στην Ελλάδα Δίκτυο Διαδανεισμού δημιουργήθηκε από το ΕΚΤ το 1994. Σήμερα συμμετέχουν σε αυτό **115** ελληνικές βιβλιοθήκες

Κοινοπραξία Βιβλιοθηκών (Library consortium)

Ειδικού τύπου άτυπη ή τυπική συνεργασία, η οποία εμπλέκει άμεσα βιβλιοθήκες και εκδότες.

Αφορά κοινή, συντονισμένη αγορά, ή σωστότερα απόκτηση άδειας πρόσβασης (access licence), σε ψηφιακό υλικό εκδοτών.

Πεδίο εφαρμογής στα ηλεκτρονικά **επιστημονικά περιοδικά**.

Η συμμετοχή μιας βιβλιοθήκης σε κοινοπραξία επιτρέπει, με τις ίδιες περίπου δαπάνες, πρόσβαση όχι μόνο στα περιοδικά, στα οποία έχει συνδρομή η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη τους, αλλά **στο σύνολο των ηλεκτρονικών περιοδικών που έχουν συνδρομή όλες οι βιβλιοθήκες-μέλη της κοινοπραξίας**

Πύλες (Portals)

Τόποι του INTERNET με σταθερή διάταξη των ιστοσελίδων, και ομαδοποίηση θεμάτων αλλά και καθημερινή ανανέωση περιεχομένου

<http://www.medscape.com/>

Πύλη για Θέματα Ιατρικής Πληροφόρησης

<http://www.spin.gr/>

Πύλη στο Ελληνικό Διαδίκτυο για Θέματα Επιστήμης και Τεχνολογίας

<http://www.in.gr/>

Πύλη στο Ελληνικό Διαδίκτυο για Θέματα Επικαιρότητας, οικονομικά, τύπου κλπ.

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Δομημένα ευρετήρια (Structured directories)

Ιστοσελίδες του INTERNET με διασυνδέσεις σε ομοειδείς **κατά θεματική κατηγορία** πληροφορίες, δεδομένα, ψηφιακές πηγές κλπ.

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Οργανισμοί ψηφιακής επιστημονικής
πληροφόρησης

8.500 ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά

ACADEMIC PRESS

ACM, Association for Computing Machinery

AMERICAN INSTITUTE OF PHYSICS

BLACKWELL

CATCHWORD

EBSCO

ELSEVIER

HIGHWIRE PRESS

IEEE

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Οργανισμοί ψηφιακής επιστημονικής
πληροφόρησης

8.500 ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά

INFORMATION QUEST

INGENTA

INSTITUTE OF PHYSICS

JOHN HOPKINS UNIVERSITY PRESS

JSTOR

MCB

NLM

OCLC

OVID

SPRINGER

SWETS

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου

Βιβλία

200.000 – 220.000 τόμοι (εκτίμηση κατά προσέγγιση 100δων κιβωτίων)

Περιοδικά

2.188 (σύνολο τίτλων)

1.450 ξενόγλωσσες τρέχουσες συνδρομές
(**110** με πρόσβαση σε ηλεκτρονική έκδοση)

165 ελληνόγλωσσες τρέχουσες συνδρομές

Βάσεις δεδομένων

33 CD-ROMs

2 INTERNET (SearchBank, DataStream)

Παρεχόμενες Υπηρεσίες

- Αναζήτηση καταλόγου βιβλίων
(30.000 από 200.000 = 15%)
- Αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων
- Αναγνωστήριο
- Δανεισμός υλικού
- **Διαδανεισμός βιβλιοθηκών**
 - 400 άρθρα περιοδικών
Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών - ΕΚΤ
 - 800 άρθρα περιοδικών (και βιβλία)
Βρετανική Βιβλιοθήκη -BLDSC

Τρόποι πρόσβασης :

1. Φυσική (και διανοητική) παρουσία στη βιβλιοθήκη

Χρήστες

Ομάδες Χρηστών Βιβλιοθήκης

- Μέλη Πανεπιστημίου Κύπρου
 - Ακαδημαϊκοί
 - Φοιτητές
 - Μεταπτυχιακοί
 - Διοικητικό προσωπικό
- **Εξωτερικοί Χρήστες**
Μελετητές, Ερευνητές, **Ιατροί**, Εκπαιδευτικοί κλπ.

Library

6.627 μέλη

3.500 ενεργά

500 εξωτερικοί χρήστες

Προοπτικές για 2000 -

Ξεκίνησαν ...

1. Καταγραφή ακολουθούμενων εσωτερικών διαδικασιών όλων των τομέων και λειτουργιών.
2. Διαδικασία ένταξης στην Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών **HEALink**.
(ολοκλήρωση εσωτερικών διαδικασιών)

Πρόσβαση σε **2.500 ηλεκτρονικά περιοδικά** στα πλαίσια του υπάρχοντος προϋπολογισμού για περιοδικά. **800+ βιοιατρικά**

3. Αγορά Ultranet, Citrix metaframe, εγκατάστασης ERL και πρόσβασης, SilverLinker, Information Quest.

Online πρόσβαση στις 33 βάσεις δεδομένων από τα γραφεία και εργαστήρια των χρηστών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Υπερσυνδέσεις με πλήρη κείμενα άρθρων (fulltext).

Προοπτικές για 2000 -

Ξεκίνησαν ...

4. Εξασφάλιση αδειών πρόσβασης και δημιουργία ιστοσελίδων για online σύνδεση στο πλήρες κείμενο των ηλεκτρονικών περιοδικών της συλλογής της βιβλιοθήκης (και της HEALink). Έτοιμα τα πρώτα 260 περιοδικά. Πρόσβαση από τα γραφεία και εργαστήρια των χρηστών του Πανεπιστημίου Κύπρου.
5. Πειραματική λειτουργία του καταλόγου της βιβλιοθήκης μέσω INTERNET (web OPAC)
<http://platonas.lib.ucy.ac.cy>
6. Διόρθωση των αρχείων καθιερωμένων όρων (Authority Files) του καταλόγου της Βιβλιοθήκης (αλλά και εγγραφών) του καταλόγου.

Προοπτικές για 2000 -

... Ξεκίνησαν

7. Προεργασία για την αναδρομική καταλογογράφηση του υπόλοιπου υλικού της βιβλιοθήκης (170.000 βιβλία) και της εκκαθάρισης (30-40.000) «παραπλανητικών» εγγραφών (λόγω κατάρρευσης του προηγούμενου συστήματος και όχι μόνο).
8. Εκτέλεση του έργου (project) ACCELERATE του Προγράμματος LEONARDO DA VINCI της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συμμετοχή της Βιβλιοθήκης.

Επέκταση υπηρεσιών της βιβλιοθήκης για εξασφάλιση πρόσβασης στις ηλεκτρονικές πηγές σε **τυφλούς χρήστες** και άτομα με προβλήματα όρασης

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Προοπτικές για 2000 -

9. Συνεργασία με Κυπριακές Βιβλιοθήκες για δημιουργία «Δικτύου Κυπριακών Βιβλιοθηκών»

Ηλεκτρονική πληροφόρηση για Ιατρούς.

Πηγές “παραπεμπτικής” πληροφόρησης

- Βάσεις δεδομένων
- Συλλογικοί κατάλογοι περιοδικών
- Συλλογικοί κατάλογοι βιβλίων
- Δομημένα ευρετήρια
- Κατάλογοι σύνδεσης με ηλεκτρονικά περιοδικών

Πηγές άμεσης αξιοποίησης

- Πύλες
- Ηλεκτρονικά περιοδικά
- Ψηφιακά Διδακτορικά
- Ηλεκτρονικά βιβλία
- Διασυνδεδεμένα πολυμέσα

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Βάσεις δεδομένων

PUBMED

<http://www4.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

MEDLINE

AIDSLINE

AIDSDRUGS

AIDSTRIALS

BIOETHICSLINE

ChemID

DIRLINE

HealthSTAR

HISTLINE

HSRPROJ

OLDMEDLINE

POPLINE

SDILINE

SPACELINE

TOXLINE

Ιπποκράτης

<http://jasmin.ekt.gr/>

Συλλογικοί κατάλογοι περιοδικών

Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών στις Ελληνικές
Επιστημονικές Βιβλιοθήκες

http://iris.ekt.gr:1234/web_pages/welcome.html

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Συλλογικοί κατάλογοι Βιβλίων

Π.χ. Library of Congress

Συλλογικός κατάλογος βιβλίων για τυφλούς (Braille, audio cassette books)

<http://www.loc.gov/nls/web-blnd/bph.html>

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Δομημένα ευρετήρια

<http://omni.ac.uk/>

<http://www.welch.jhu.edu/gateway/>

<http://www.publist.com/>

<http://www.medscape.com/>

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Κατάλογοι σύνδεσης με ηλεκτρονικά περιοδικών

http://www.ekt.gr/inform/biblio/ekt_digital_library.htm#1

<http://www.welch.jhu.edu/services/fulltext.html>

Ηλεκτρονικά περιοδικά

Πρόσβαση από το οποιοδήποτε σημείο του INTERNET

http://www.ekt.gr/inform/biblio/dig_library/med.htm

(περίπου 100 free ή free trial)

http://www.ekt.gr/inform/biblio/dig_library/biology.htm

(περίπου 200 free ή free trial)

Πρόσβαση από σταθμούς Πανεπιστημίου Κύπρου

(Τρέχουσες συνδρομές με ηλεκτρονική πρόσβαση)

- Applied Psycholinguistics
- Journal of Telemedicine and Telecare
- Technology and Health Care - Journal of the European Society for Engineering and Medicine
- Bioethics – Oxford

Σύντομα ή προσεχώς
+ 1000 λόγω συνεργασίας με HEAL-Link
(Hellenic Academic Libraries Link)

Ψηφιακά Διδακτορικά

<http://docuweb.ekt.gr/>

Επιλέξτε: visitors

ή

<http://jasmin.ekt.gr/>

Επιλέξτε: Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών

Library

12.500 διατριβές = **2.000.000** ψηφιοποιημένες σελίδες
(μορφότυπο εικόνας multiple tiff, jpeg, pdf)

Ηλεκτρονικά βιβλία

<http://www.emedicine.com/>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/mvoc/bookshelf/bookover.html>

<http://www.loc.gov/nls/web-blnd/bph.html>

Library

Διασυνδεδεμένα πολυμέσα

<http://www.emedicine.com/>

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

UNIVERSITY
OF
CYPRUS

Library

Πύλες

<http://www.medscape.com/>

<http://www.emedicine.com/>

<http://www.spin.gr/>

<http://www.in.gr/>

Πύλες

<http://www.medscape.com/>

<http://www.mednet.gr/>

<http://www.spin.gr/>

<http://www.in.gr/>

Βάσεις δεδομένων

<http://www4.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

PUBMED: MEDLINE, AIDSLINE, AIDS DRUGS, AIDSTRIALS, BIOETHICSLINE, ChemID, DIRLINE, HealthSTAR, HISTLINE, HSRPROJ, OLD MEDLINE, POPLINE, SDILINE, SPACELINE, TOXLINE

<http://jasmin.ekt.gr/> Ιπποκράτης (Ελληνική Ιατρική Βιβλιογραφία) ή

<http://www.mednet.gr/iatrotek/index.html>

Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών στις Ελληνικές Επιστημονικές Βιβλιοθήκες (έντυπες εκδόσεις)

http://iris.ekt.gr:1234/web_pages/welcome.html

Συλλογικός κατάλογος βιβλίων για τυφλούς (Braille, audio cassette books)

<http://www.loc.gov/nls/web-blnd/bph.html>

Δομημένα ευρετήρια

<http://omni.ac.uk/>

<http://www.welch.jhu.edu/gateway/>

<http://www.publist.com/>

<http://www.medscape.com/>

Ηλεκτρονικά Βιβλία Ιατρικής Θεματολογίας

<http://www.emedicine.com/>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/mboc/bookshelp/bookover.html>

Κατάλογοι σύνδεσης με ηλεκτρονικά περιοδικά (με ενδείξεις free)

http://www.ekt.gr/inform/biblio/ekt_digital_library.htm#1

http://www.ekt.gr/inform/biblio/dig_library/med.htm

<http://www.welch.jhu.edu/services/fulltext.html>

<http://leykada.physics.auth.gr/periodicals.htm> (χωρίς ενδείξεις free)

Ψηφιακά Διδακτορικά

<http://docuweb.ekt.gr/> Επιλέξτε: **visitors** ή

<http://jasmin.ekt.gr/> Επιλέξτε: **Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών**